

นิพนธ์ต้นฉบับ

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์, วรรณรัตน์ ใจซื่อกุล, อภิญา อินทรรัตน์, आयพร ประสิทธิ์เวชชากร
และ บุศย์รินทร์ อารยะธนิติกุล*

กองการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ความเป็นมา: หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกได้เริ่มใช้กับนักเรียนพยาบาลกองทัพบก รุ่นที่ 36 ปีการศึกษา 2541 ถึงปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้มีการประเมินหลักสูตร **วัตถุประสงค์การวิจัย:** เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และผลผลิต **รูปแบบการวิจัย:** การวิจัยเชิงบรรยาย **วัสดุและวิธีการ:** ประชากร จำนวน 383 คน ทำการศึกษาในปี พ.ศ.2545-2546 ประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลจำนวน 53 คน นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จำนวน 163 คน บุคลากรฝ่ายสนับสนุน จำนวน 36 คน ผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 36 จำนวน 44 คน ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นที่พยาบาลทหารบก ปฏิบัติงานอยู่จำนวน 43 คน และผู้ร่วมงานที่พยาบาลทหารบกปฏิบัติงานอยู่จำนวน 44 คน ใช้แบบประเมินที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 ชุด โดยประเมินตามแบบจำลองชิปป์ ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา **ผลการวิจัย:** ประสิทธิภาพของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรชัดเจนสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้ และแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์แห่งวิชาชีพ โครงสร้างหลักสูตร มีจำนวนหน่วยกิตอยู่ในระดับพอดี การจัดการเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมาก และระดับมากถึงมากที่สุด ตามลำดับ ทางด้านผลผลิตพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านการปฏิบัติงานโดยรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก **บทสรุป:** ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกต่อไป

Key Words: • หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต • การประเมินหลักสูตร

เวชสารแพทย์ทหารบก 2548;58:31-44.

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกได้เริ่มใช้กับนักเรียนพยาบาลกองทัพบก รุ่นที่ 36 ปีการศึกษา 2542 ถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 6 ปี

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 17 ธันวาคม 2547 ได้ให้ตีพิมพ์เมื่อ 31 มกราคม 2548
ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์ กองการศึกษา
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400

มีนักเรียนพยาบาลสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 รุ่น และกำลังศึกษาอยู่อีก 5 รุ่น การนำหลักสูตรไปใช้นั้นได้ดำเนินการไปจนครบวงจรของหลักสูตรแล้ว แต่หลักสูตรยังมิได้รับการประเมิน จึงทำให้การพัฒนาหลักสูตรยังไม่สมบูรณ์ การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาว่า ผลผลิตจากหลักสูตรมีคุณลักษณะต่างๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรหรือไม่ การออกแบบหลักสูตรที่ได้ทำไว้นั้น

มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการผลิตบัณฑิตพยาบาลมากขึ้น
เพียงใด

การติดตามและการประเมินผลเป็นการศึกษาเพื่อทราบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้นำสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาในโปรแกรมการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนได้เหมาะสมเพียงใด นอกจากนี้การประเมินติดตามผลการศึกษายังเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นข้อมูลที่น่ามาเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และ นักเรียนพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ และเป็นการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน และผู้สำเร็จการศึกษาเพราะเป็นการแสดงถึงความห่วงใย ความสนใจ และทราบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามผู้สำเร็จการศึกษามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรว่ามีส่วนใดบ้างที่สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตพยาบาลทหารบกมีคุณภาพเหมาะสมที่จะออกไปปฏิบัติงานในหน้าที่ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อชีวิตของมวลมนุษยชาติด้านสุขภาพ ให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์คือ สุขกาย สุขใจ สังคมเป็นสุข และจิตวิญญาณเปี่ยมสุข ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และผลผลิต

คำถามการวิจัย

1. ด้านบริบท (Context) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรหรือไม่ โครงสร้างของหลักสูตรตลอดหลักสูตร รายปี และรายวิชามีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตหรือไม่ เนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความทันสมัย เหมาะสมกับวิธีสอน การวัดประเมินผล และมีประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพหรือไม่

2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า (input) ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนด้านธุรการทั่วไป การจัดหา - ซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ โสตทัศนอุปกรณ์ การจัดหาอาหารประกอบเลี้ยงและการขนส่ง มีความพร้อมและเหมาะสมหรือไม่

3. ด้านกระบวนการ (process) ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการบริหาร บริการหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับใด

4. ด้านผลผลิต (product)

4.1 นักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปี การศึกษา 2546 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระดับใด

4.2 พยาบาลทหารบก รุ่นที่ 36 ซึ่งประเมินผลจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความคิดเห็นอย่างไรต่อคุณลักษณะ ส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของตนเอง

4.3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับต้นและผู้ร่วมงานต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล และการปฏิบัติงานของพยาบาลทหารบก รุ่นที่ 36 อยู่ในระดับใด

วัสดุและวิธีการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยทำการศึกษาระหว่าง ปีการศึกษา 2545-2546

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 383 คน (ตารางที่ 1) ประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลจำนวน 53 คน นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จำนวน 163 คน บุคลากรฝ่ายสนับสนุน จำนวน 36 คน ผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 36 จำนวน 44 คน ผู้บังคับบัญชาระดับต้นที่พยาบาลทหารบกปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 43 คน และผู้ร่วมงานที่พยาบาลทหารบกปฏิบัติงานอยู่จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่แจกแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามคืนมาแบบสมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มประชากร

ประชากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	จำนวนแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์	ร้อยละ
1. อาจารย์พยาบาล	53	53	53	100.00
2. นักเรียนพยาบาล ชั้นปี 2 รุ่นที่ 39	63	50	42	93.75
3. นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 38	64	63	60	93.85
4. นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 37	65	63	61	67.69
5. ผู้สำเร็จการศึกษา	65	65	44	66.15
6. ผู้บังคับบัญชาระดับต้น	65	44	43	67.69
7. ผู้ร่วมงาน	65	44	44	83.72
8. บุคลากรฝ่ายสนับสนุน	43	36	36	79.30
รวม	483	396	383	

ขึ้นและบางส่วนดัดแปลงมาจากการประเมิน หลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2531 วิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ของสุภาวดี เครือโชติกุล โดยใช้แบบจำลองชิปปี้ (Stufflebeam 1971,236)²¹ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อนเข้า ด้าน กระบวนการ และด้านผลผลิต แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 3 ระดับ และ 5 ระดับ

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ

- มาก หมายถึง จำนวนหน่วยกิตมาก
- พอดี หมายถึง จำนวนหน่วยกิตพอดี
- น้อย หมายถึง จำนวนหน่วยกิตน้อย

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุดหรือเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมากหรือเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลางหรือเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อยหรือเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือเหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์และนักเรียนพยาบาล กองทัพบก ชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 39 ชั้นปีที่ 3 รุ่น 38 และชั้นปีที่ 4 รุ่น ที่ 37 โดยคณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. การเก็บข้อมูลจากผลผลิตผู้บังคับบัญชาระดับต้นและผู้

ร่วมงาน ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยมีจดหมาย ขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล และหัวหน้ากองพยาบาล ที่พยาบาลทหารบกปฏิบัติงานอยู่ และมีจดหมายจากคณะผู้วิจัยถึงผู้ตอบแบบประเมินโดยส่งแบบ ประเมินถึงพยาบาลทหารบก ผู้บังคับบัญชาระดับต้นและผู้ร่วม งานของพยาบาลทหารบกคนละ 1 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+(statistical package for the social sciences/personal computer plus) ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทุกชุด และข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรใช้แจกแจงความถี่ (frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตรปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการผลิตและความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิต วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
3. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ของแบบสอบถามที่เป็นมาตรา ประมาณค่า 5 ระดับ ถือเป็นเกณฑ์ในการแปลความ ดังนี้
4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุดหรือเหมาะสมมากที่สุด

- 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยมากหรือเหมาะสมมาก
 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลางหรือเหมาะสม
 ปานกลาง
 1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยหรือเหมาะสมน้อย
 1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือเหมาะสม
 น้อยที่สุด

5. คำถามส่วนที่เป็นปลายเปิด (open - ended) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการประเมินหลักสูตรโดยใช้การประเมินตามแบบจำลอง ซิปป์ ประเมินสภาพการณ์ต่างๆ ของหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อนเข้า ด้านกระบวนการ และด้าน ผลผลิต มีดังนี้

1. ด้านบริบท

1.1 ประชัญกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าปรัชญาของ หลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจน เข้าใจ ง่าย ทันทสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ใช้เป็นแนวทาง การจัดการเรียนการสอนได้ แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์แห่งวิชา ซิปป์ (ร้อยละของจำนวนผู้ที่เห็นว่า เหมาะสมอยู่ระหว่าง 56.60- 93.30) และ มีความสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร (ร้อยละ ของจำนวนผู้ที่เห็นว่าเหมาะสมอยู่ระหว่าง 83.30-93.30)

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร:ความเหมาะสมของจำนวน หน่วยกิตตลอดหลักสูตร รายปี และรายวิชา ความคิดเห็นของ นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ที่มีต่อความเหมาะสมของจำนวน หน่วยกิตตลอด หลักสูตร 4 ปี รายปี และรายวิชาส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับพอดี (ตารางที่ 2) โดยรายวิชาที่นักเรียนพยาบาล กองทัพบกมีความคิดเห็นว่ามีจำนวนหน่วยกิตคือวิชาเคมี และฟิสิกส์ ส่วนรายวิชาที่ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตให้มากขึ้นได้แก่ วิชาการ ส่งเสริมสุขภาพ คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาการระบาด พระ ราชบัญญัติวิชาชีพ ฯ การพยาบาลผู้สูงอายุ การพยาบาลผู้ป่วย วิฤตและฉุกเฉิน การพยาบาลสุขภาพจิตและ จิตเวชศาสตร์ ปฏิบัติการบริหารการพยาบาล

1.3. ความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาสาระรายวิชาต่างๆ จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกองทัพ

บก ต่อการจัดเนื้อหาสาระรายวิชาหลักสูตรชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสมกับหน่วยกิต สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความทันสมัย เหมาะสมกับวิธีการ สอน การวัดและการประเมินผล ตลอดจนความมีประโยชน์ใน การนำไปประกอบวิชาชีพ ส่วนใหญ่ทุกรายวิชามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 3)

รายวิชาที่ นักเรียนพยาบาลกองทัพบกมีความคิดเห็นว่ามี ประโยชน์ในการนำไปประกอบวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ วิชากายวิภาคศาสตร์ จิตวิทยาทั่วไป การพยาบาลผู้ใหญ่^{1,2} การ พยาบาลผู้สูงอายุ พรบ.วิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ การ พยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช² ปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและ จิตเวชศาสตร์ การพยาบาลมารดา - ทารกและการผดุงครรภ์^{1,2} ปฏิบัติการพยาบาลมารดา - ทารกและการผดุงครรภ์^{1,2} การ พยาบาลเด็กและวัยรุ่น¹ ปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น ภาษา อังกฤษ³ การพยาบาลอนามัยชุมชน^{1,2} ปฏิบัติการพยาบาลอนามัย ชุมชน^{1,2} การพยาบาลผู้ป่วยวิฤตและฉุกเฉิน และ วิชา ประสพการณ์ทางการพยาบาล

รายวิชาที่นักเรียนพยาบาลกองทัพบกคิดว่ามีประโยชน์ใน การนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ วิชาเล็กนาฏศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล

2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยป้อนเข้า (input evaluation) ได้แก่ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตร ในด้านธุรการ จัดหา-ซ่อมบำรุง โสทัศน์อุปกรณ์ การ ประกอบเลี้ยง และการขนส่ง

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนใน หลักสูตรโดยรวมมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เพื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ยกเว้น ด้านการจัดหา-ซ่อมบำรุง สิ่งอุปกรณ์ สนับสนุนการเรียน การสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) (ตารางที่ 4)

2.2 ความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนต่อการปฏิบัติ งานของตนเอง

บุคลากรฝ่ายสนับสนุน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสม

ตารางที่ 2 ร้อยละของจำนวนผู้ที่คิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร รายปี และรายวิชา มีความเหมาะสมในระดับพอดี

ความคิดเห็น	ตลอดหลักสูตร 14 0หน่วยกิต	ปี 1 45 หน่วยกิต	ปี 2 43 หน่วยกิต	ปี 3 34 หน่วยกิต	ปี 4 18 หน่วยกิต
นรพ. ชั้นปีที่ 2	ระดับพอดี=75.57%	ระดับพอดี=83.33%	-	-	-
	หมายเหตุ รายวิชาที่มีความเหมาะสม ในระดับมาก คือ วิชา เคมี = 64.29% ฟิสิกส์ = 45.24%				
นรพ. ชั้นปีที่ 3	ระดับพอดี=66.57%	ระดับพอดี=83.33%	ระดับพอดี=71.67%	-	-
	หมายเหตุ รายวิชาที่มีความเหมาะสม ในระดับมาก คือ วิชา เคมี =53.33%	หมายเหตุ ควรเพิ่มวิชาการส่งเสริม สุขภาพ และการพยาบาล ผู้สูงอายุ			
นรพ. ชั้นปีที่ 4	ระดับพอดี=63.93%	ระดับพอดี=55.74%	ระดับพอดี=72.13%	ระดับพอดี =77.5%	ระดับพอดี =78.57%
	หมายเหตุ ควรเพิ่มวิชา ภาษาอังกฤษ และ วิชาคอมพิวเตอร์	หมายเหตุ ควรเพิ่มวิชาการส่งเสริมสุข ภาพ วิชาภาษาอังกฤษ วิชา ควรเพิ่มวิชา พรบ. วิชา การพยาบาล ผู้สูง คอมพิวเตอร์ วิทยาการระบาด อายุ วิชาการพยาบาลสุข วิชาภาษาอังกฤษ วิชาปฏิบัติการ ภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ วิชาการพยาบาล พยาบาลผู้ป่วย ผู้ป่วยวิกฤตและ ภาวะวิกฤตและ ฉุกเฉิน ฉุกเฉิน และวิชา ปฏิบัติการบริหาร การพยาบาล			

อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความตั้งใจในการปฏิบัติงานเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือมีความภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการผลิตพยาบาลของกองทัพบก ($\bar{X} = 4.52$)

2.3 ความคิดเห็นของของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 37 เกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 37 มีความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาพบว่าห้องเรียนและห้องฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลที่จัดไว้สำหรับการทดลองฝึกปฏิบัติก่อนนำไปปฏิบัติบนหอผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = 4.35$ และ 4.18)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกที่มีต่อการจัดเนื้อหาสาระรายวิชาหลักสูตร

ความคิดเห็น	หลักสูตร	เหมาะสมกับ หน่วยกิต	สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย หลักสูตร	มีความทันสมัย	มีความ เหมาะสมกับ วิธีการสอน	มีความ เหมาะสมกับ วิธีการวัด ประเมินผล	มีประโยชน์ใน การประกอบ วิชาชีพ
นรพ.ปี2	ชั้นปีที่ 1	3.86	3.96	3.96	3.95	3.97	3.88
นรพ.ปี 3	ชั้นปีที่ 1	3.32	3.74	3.80	3.82	3.92	3.90
	ชั้นปีที่ 2	3.95	4.04	4.07	4.06	4.03	4.48
นรพ.ปี 4	ชั้นปีที่ 1	3.32	3.74	3.80	3.82	3.92	3.90
	ชั้นปีที่ 2	4.16	4.25	4.28	4.27	4.24	4.45
	ชั้นปีที่ 3	4.04	4.35	4.17	4.15	4.08	4.22
	ชั้นปีที่ 4	4.04	4.22	4.08	4.07	4.12	4.36

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (คะแนนเต็ม 5)

การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรายด้าน	\bar{X}	SD
1. ธุรการทั่วไป	3.50	0.56
2. การจัดหาซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์สนับสนุนการสอน	3.44	0.53
3. โสตทัศนอุปกรณ์	3.77	0.45
4. ห้องสมุด สื่อการเรียนรู้	3.89	0.53
5. การจัดหาอาหารประกอบเลี้ยง	3.62	1.22
6. การขนส่ง	3.58	0.60
รวม	3.63	0.65

3. ด้านกระบวนการ

3.1 การบริหารหลักสูตร

ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (\bar{X} =3.80) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมี ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.50) รองลงมาคือ ระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ การแบ่งหมวดวิชาในหลักสูตร และแหล่งฝึกปฏิบัติงานภายนอก

หน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ (\bar{X} = 4.43, 4.21, 4.21 และ 4.07)

3.2 การจัดการเรียนการสอน

3.2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยว

กับความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.42) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านอาจารย์มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.41) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรกได้แก่ ความตั้งใจในการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ความตั้งใจ

สอนภาคทฤษฎี มีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาที่สอน มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน กิจกรรมและการประเมินผล (\bar{X} =4.79, 4.71, 4.71, 4.57 และ 4.64 ตามลำดับ) ส่วนความเพียงพอของจำนวนอาจารย์พยาบาลกับการสอนภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.14)

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.42) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรกได้แก่ การปฐมนิเทศก่อนสอนในแต่ละวิชา ทุกครั้ง การบอกวัตถุประสงค์และแนวทางการเรียนการสอนอย่างชัดเจน การปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีความรักและภูมิใจในวิชาชีพ พยาบาลเสมอ สามารถใช้สื่อการสอนได้เป็นอย่างดี และกำหนดวิธีการวัดประเมินผลอย่างชัดเจน (\bar{X} = 4.86, 4.71, 4.71, 4.64 และ 4.64 ตามลำดับ)

3.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 37 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ในด้านต่างๆ ได้แก่ด้านนักเรียนพยาบาล (ประเมินตนเองขณะที่ศึกษาในหลักสูตรนี้) ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.13) ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.21) ส่วนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} =3.88) (ดังตารางที่ 5)

4. ด้านผลผลิต

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1 2 และ 4 ปีการศึกษา 2546 นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.93) โดยพบว่าในชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนสะสมอยู่ในระดับดี (\bar{X} =3.04) ส่วนชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสะสมอยู่ในระดับปานกลางถึงดี (\bar{X} = 2.90 2.80 และ 2.96 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 6

นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับดี ถึง ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 54.05 ระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 39.21 ระดับปานกลางถึงดี คิดเป็นร้อยละ 38.43 และระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 10.85 ดังตารางที่ 7

4.2 คุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ

การศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของตนเองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.92) โดยความคิดเห็นแต่ละด้านของคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} = 4.20 และ 3.65) ดังตารางที่ 8

ผู้บังคับบัญชาระดับต้นมีความเห็นต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.86) โดยความคิดเห็น แต่ละด้านต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นกัน (\bar{X} = 4.06 และ 3.67)

ผู้ร่วมงานมีความเห็นต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.97) โดยความคิดเห็นแต่ละด้านของคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} = 3.87 และ 4.07) ดังตารางที่ 9

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานต่อคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของผู้สำเร็จการศึกษา ได้แก่ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นในทำงานสำเร็จ จัดระบบงาน ควบคุมงานและการบริหารคน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถใช้เทคโนโลยี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (\bar{X} =4.20 4.05 และ 3.95) รองลงมาคือขยันและอุทิศเวลาให้กับการทำงาน (\bar{X} = 4.16 4.05 และ 3.73)

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานต่อคุณลักษณะด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้ตามที่ดีในบทบาทของการทำงานเป็นทีม (\bar{X} =4.32, 4.14 และ 4.32) และมีกิริยามารยาทสุภาพ อ่อนโยน พุดจาไพเราะ (\bar{X} = 4.34, 4.19 และ 3.89) ดังตารางที่ 10

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น (\bar{X} = 4.45, 4.23 และ 4.14) รองลงมาคือรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง (\bar{X} = 4.11, 4.09 และ 4.34) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 37 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ลำดับ	ข้อความ	\bar{X}	SD
1	ด้านนักเรียนพยาบาล (ประเมินตนเองขณะที่ศึกษาในหลักสูตรนี้)	4.19	0.65
2	ด้านอาจารย์	4.21	0.89
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.18	0.66
4	ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.88	0.70
5	ด้านปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.70
	รวม	4.13	0.72

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวน	ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม	
		\bar{X}	SD
1	63	2.90	0.43
2	63	2.81	0.38
3	64	2.96	0.33
4	65	3.04	0.29
รวม	255	2.93	0.35

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	รวม	ร้อยละ
	(N=63)	(N=63)	(N=64)	(N=65)		
3.50 - 4.00	5	1	3	5	14	39.21
3.00 - 3.49	24	18	45	28	139	54.50
2.50 - 2.99	20	39	16	31	98	38.43
2.00 - 2.49	14	13	-	-	27	10.58
ต่ำกว่า 2.00	-	-	-	-	-	-

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานต่อคุณลักษณะทางทหารโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดคือ แต่งกายถูกระเบียบ (\bar{X} = 4.46 4.42 และ 3.84) รองลงมาคือรักษาและดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติแห่งสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่ (\bar{X} = 4.48, 4.23 และ 3.68) ดังตารางที่ 12

วิจารณ์

1. ด้านบริบท

การกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ที่ใช้อยู่ขณะนี้พบว่าปรัชญากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมี

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของ ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	บัณฑิต		
	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน	
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
1. คุณลักษณะส่วนบุคคล	4.20	4.06	3.87
2. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน	3.65	3.67	4.07
รวม	3.92	3.86	3.97

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ : ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นให้งานสำเร็จ จัดระบบงาน ควบคุมงานและการบริหารคน

คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	ความคิดเห็นของ		
	บัณฑิต	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน
1. มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน	3.84	3.69	3.98
2. มีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	3.98	3.74	4.30
3. มีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน	3.84	3.77	3.57
4. ชยันอุทิศเวลาให้การทำงาน	4.16	4.05	3.73
5. ให้คำแนะนำด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการได้	3.89	3.76	3.82
6. ให้การพยาบาลในภาวะฉุกเฉินได้อย่างปลอดภัย	3.57	3.48	4.14
7. มีไหวพริบ สังเกต	3.95	3.70	3.89
8. สามารถส่งต่อผู้รับบริการให้ได้รับการรักษาพยาบาลได้ถูกต้องเหมาะสม	3.95	3.74	4.32
9. สามารถใช้เครื่องมือแพทย์ได้ถูกต้องในการปฏิบัติการพยาบาล	3.84	3.71	3.95
10. นำความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	3.68	3.72	3.64
11. มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ	3.60	3.51	3.82
12. บันทึกรายงานทางการพยาบาลได้อย่างถูกต้อง	3.86	3.79	3.98
13. สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงทันเวลา	3.98	3.74	4.45
14. สร้างขวัญและกำลังใจหรือแรงจูงใจให้แก่บุคคลในหน่วยงานได้	3.95	3.56	4.16
15. สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น Computer ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	4.05	3.95
รวม	83.27%	80.01%	76.70%

คุณลักษณะที่ดี แต่เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป อาจจำเป็นต้องปรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ทันสมัย เป็นไปตามค่านิยมของสังคม สอดคล้องกับปรัชญาของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และนโยบายของกองทัพบกในปัจจุบัน (จินตนา ญูนิพันธ์. 2527)⁴ โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร รายปี

รายวิชา และการจัดเนื้อหาสาระรายวิชา ตามความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกที่ได้ผ่านการเรียนเนื้อหาวิชาต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดเนื้อหาสาระที่ต้องเห็นถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ คือ ความมีประโยชน์ต่อผู้เรียน เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตและต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน

คุณลักษณะ	ความคิดเห็นของ		
	บัณฑิต	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน
1. มีกิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน พุดจาไพเราะ	4.34	4.19	3.89
2. มีเมตตาเข้าใจความรู้สึกของผู้รับบริการ/ ผู้ร่วมงาน	4.14	4.10	3.86
3. สนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม	4.25	4.12	3.82
4. แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้	3.55	3.52	4.11
5. มีความยืดหยุ่นผ่อนปรนบางสถานการณ์	3.89	3.74	4.39
6. มอบหมายงานนิเทศ กำกับดูแลงาน	3.82	3.67	4.25
7. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์	3.89	3.67	4.64
8. เป็นผู้ตามที่ดีได้ในบทบาทของการทำงานเป็นทีม	4.32	4.14	4.32
9. สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ เช่น Computer	4.20	4.05	3.95
10. สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้หรือติดต่อสื่อสาร	3.64	3.49	4.09
11. สามารถร่วมทำงานวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้	3.50	3.33	4.20
รวม	79.16%	76.40%	82.75%

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพ ความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ความมีวินัย

คุณลักษณะ	ความคิดเห็นของ		
	บัณฑิต	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน
1. รักษาความลับในเรื่องส่วนตัวของผู้รับบริการ	4.30	4.19	0.84
2. รับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจ ของตนเอง	4.11	4.09	4.34
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น	4.45	4.23	4.14
4. มีมุมมองที่ดีต่อวิชาชีพ	4.39	4.14	3.84
5. ตรงต่อเวลา	4.32	4.23	3.55
6. ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่ อันชอบธรรม	4.14	4.05	3.84
รวม	85.70%	81.10%	78.50%

(สังัด อุทรานันท์.2527)¹⁵**2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า**

ในด้านปัจจัยป้อนเข้าอาจารย์ส่วนใหญ่ยอมรับว่าการสนับสนุน

ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านห้องสมุด - สื่อการเรียนรู้ โสตทัศนูปกรณ์อยู่ในระดับดี อำนวยความสะดวกพร้อมนำไปใช้ได้ ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้เกิดการส่งเสริมให้การพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะทางทหารของผู้สำเร็จการศึกษา

คุณลักษณะ	ความคิดเห็นของ		
	บัณฑิต	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน
1. มีความอดทนต่อภาวะเครียดและกดดัน	4.09	4.02	3.95
2. การแต่งกายถูกระเบียบ	4.46	4.42	3.84
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในส่วนตัวและส่วนรวมสมกับเป็นนายทหารสัญญาบัตร	4.20	4.12	3.68
4. รักษาและดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติแห่งสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่	4.48	4.23	3.68
รวม	87.05%	83.95%	75.75%

มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะห้องสมุดเป็นแหล่งให้อาจารย์และนักเรียนมีแหล่งค้นคว้า ศึกษาเพิ่มเติม และสนับสนุนการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ร่วมกับบุคลากรฝ่ายสนับสนุนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ในการสนับสนุนให้ปัจจัยเอื้อเหล่านี้มีประสิทธิภาพ โดยจะเห็นได้จากการค่าเฉลี่ยความตั้งใจในการปฏิบัติงานและความภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการผลิตพยาบาลทหารบก

ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 37 เกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนนั้น พบว่า นักเรียนพยาบาลกองทัพบก มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของห้องเรียน และห้องฝึกปฏิบัติงานเอื้อต่อการฝึกก่อนนำไปปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งแสดงถึงศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง สถานที่ฝึกงาน เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเป็นสถานที่ฝึกทักษะทำให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้ (চারু บัวศรี. 2532)⁶

3. ด้านกระบวนการ

การบริหารหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ได้มีการพัฒนาตามความต้องการและความจำเป็น ทั้งจากนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพยาบาล ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนร่วมใน

การใช้บัณฑิตพยาบาล ทำให้มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มีความเหมาะสม และมีการบริหารหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากระหว่างการใช้หลักสูตร หน่วยงานได้มีการประเมินความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และจัดอบรมให้ความรู้กับอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ อีกทั้งนโยบายการพัฒนา แผนการอาจารย์ตามความต้องการของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับระบบการคัดเลือกอาจารย์มีความชัดเจนในข้อกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ แต่ยังมีข้อควรปรับปรุงในด้านความเพียงพอของจำนวนอาจารย์กับการสอนภาคปฏิบัติให้มีความเหมาะสม เนื่องจากสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักเรียนยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาล

4. ด้านผลผลิต

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ส่วนใหญ่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับดีถึงดีมากและ ดีเยี่ยม ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่สมัครเข้าศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความรู้พื้นฐานสายวิทย์ - คณิตซึ่งเอื้ออำนวยต่อการศึกษาวิชาชีพพยาบาล ประกอบกับมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนให้สำเร็จเพื่อการมีงานทำ ร่วมกับ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) มีกระบวนการบริการและบริหารหลักสูตร

ที่วางแผนการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างการจัดหน่วยงาน และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน มีปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล และการปฏิบัติงานของตนเอง โดยรวมพบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาหรือผลผลิตเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพมีความสามารถในการดำเนินงานเป็นทีม การให้ความร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น มีการปรับตัวที่ดี สามารถทำให้งานบรรลุผลตามแผนได้ รวมถึงความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี การดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพและเป็นผู้มีระเบียบวินัยทางทหารที่ดี

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับต้นต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลและ การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและยังเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่การพยาบาลได้ ให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การพยาบาลและการรักษาตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดได้ แต่เมื่อพิจารณาข้อบกพร่องในเรื่องการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการและการให้บริการที่เหมาะสม การพยาบาลในภาวะฉุกเฉินได้ปลอดภัยและทันที่ รวมถึงการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งในการปฏิบัติงานตามสภาพจริงผู้สำเร็จการศึกษายังขาดประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อนหรือต้องการความชำนาญเฉพาะมากขึ้น ทำให้การคิดและตัดสินใจในการแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ มีจำกัด และต้องเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ใหม่ อาจทำให้ผู้สำเร็จการศึกษายังขาดความรู้และทันเหตุการณ์ในงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้ร่วมงานต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก โดยในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลางถึงดี เมื่อพิจารณาข้อบกพร่องพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจ

ของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ส่วนความคิดเห็นของผู้ร่วมงานต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีถึงดีมาก เมื่อพิจารณาข้อบกพร่องพบว่าผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นซึ่งแตกต่างจาก ผู้บังคับบัญชาระดับต้นและผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องการสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ร่วมงานหรือหน่วยงานได้ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำมาปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ร่วมงานมีความใกล้ชิดกับผู้สำเร็จการศึกษา ในฐานะเป็นผู้ร่วมงานที่ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ต้องมีการประเมินผลร่วมกันเพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้า

สรุป

ผลการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และผลผลิต ในส่วนต่าง ๆ หลายประการ เช่น การปรับปรุงจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร รวมถึงการเพิ่มเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ในบางรายวิชาที่มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของบัณฑิตจำเป็นต้องเรียนรู้ให้มากขึ้น การวางแผนปรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้อาจารย์เพียงพอในส่วนของ การนิเทศผู้เรียนในขณะฝึกปฏิบัติงาน การเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะบางประการให้กับผู้เรียนให้มากขึ้น โดยสอดคล้องกับทุกวิชาในการจัดการเรียนการสอน เช่น การคิด แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ ยังทำให้พบแนวทางการวิจัยเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตอีกหลายประการ เช่น การติดตามการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในด้านต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบกับความก้าวหน้าของการวางแผนหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระยะยาว หลังจากสำเร็จการศึกษาในระยะ 5-10 ปี การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

เอกสารอ้างอิง

1. กิติมา ปริตีติติก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรภาพพิมพ์. 2532.
2. กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุลและคณะ. การวิเคราะห์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาพยาบาลศาสตรศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 3 วันที่ 23-25 ก.ค.44 ณ โรงแรมดิเอ็มเมรัล กรุงเทพฯ.

- 2544.
3. จินตนา ยูนิพันธุ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.
 4. จินตนา ยูนิพันธุ์. การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.
 5. ทิศนา ขัมมณี. การประเมินหลักสูตร ใน: สมหวังพิธิยานุวัฒน์, บรรณาธิการบทความทางการประเมินโครงการเล่ม 4. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533;134-5.
 6. ช่าง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2532.
 7. บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. การประเมินหลักสูตร : แนวคิดและประสบการณ์. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2533.
 8. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต. 2535.
 9. พจน์ สะเพียรชัย, การวิเคราะห์ระบบการประเมินผล ใน: สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, บรรณาธิการรวมบทความทางการประเมินโครงการเล่ม 4 ใน: พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533.
 10. ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. หลักสูตรอุดมศึกษา. ในแนวทาง การประเมินและพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2536.
 11. รวีวรรณ ธินตระกูล. วิธีวิจัยการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนภาพพิมพ์. 2535.
 12. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. กรุงเทพมหานคร: 2542.
 13. วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุริยาสา สัน. 2536.
 14. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2537). กรมแพทย์ทหารอากาศ .2542.
 15. สัจด์ อุทรานันท์. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์. 2527.
 16. สัจด์ อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนากลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : เซนต์อร์ฟลิคเคชั่นการพิมพ์. 2528.
 17. สุภาวดี เครือโชติกุล. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2531 ของวิทยาลัยพยาบาลกึ่งการุณย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคนิคการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.
 18. อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2542.
 19. Lewy, Arich.ed. Handbook of Curriculum Evaluation. Paris : Unesco. 1987.
 20. Nichloos, Audrey and Nicholos, Howard. Developing A Curriculum : A Nactical Guide. Great Britain : Billing & Sons. 1978.
 21. Stuffelbeam, and others. Educational Evaluation and Decision. Illinois : F.E. Peacock. 1971.
 22. Stuffelbeam. D.L. "The Cipp model for Program Evaluation". In Madaus, C.F. Scriven, Boston : Kluwer - Nijhoff publishing. 1989.
 23. Taba, H. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt Beace and wold. 1962.
 24. Tyler, Ralph W. Basic Priniciples of Curriculum and struction. Chicago : University of press. 1969.

The Evaluation of Undergraduated Nursing Curriculum (revised in 1999) of Royal Thai Army Nursing College

**Uthaiwan Pongboriboon, Wanarat Chaisuekul, Apinya Indhrraratna, Ayuporn Prasitthivatechakol
and Bussarin Arayathanitkul**

Academic Division, The Royal Thai Army Nursing College

Background: *The Bachelor Bachelor of Nursing Science Curriculum (revised version, 2542 B.E.) of the Royal Thai Army Nursing College has been started since B.E.2542 until present. Nevertheless this curriculum has not been evaluated. Objectives:* The purpose of this study was to evaluate the Bachelor of Nursing Science Program (revised version, 2542 B.E.) of the Royal Thai Army Nursing College. The CIPP Model was used as a tool to evaluate the curriculum in terms of Context, Input, Process and Product. **Population and setting:** The population in this study was 383 in total. This included 53 administrators and teaching staff, 163 nursing students, 44 bachelor graduates, 36 teaching support personnel, 43 head nurses of the graduates and 44 co-workers of the graduates. **Materials and method:** The researchers developed questionnaires, which were tested for content validity by experts. Descriptive statistical analyses were performed, including frequency distribution, mean, and standard deviation. **Results:** The philosophy of the curriculum was clearly stated and consistent with the objectives of the curriculum. The objectives of the curriculum also corresponded with social needs and nursing profession. The credit hours specified in the curriculum structure were appropriate. All subject contents were consistent with the objectives. The content updates, teaching-learning arrangement, course evaluation and the application to clinical practice were highly appropriate. The factors determining teaching-learning process were rated as most suitable. The learning achievement of the first, second, third and fourth year students were at moderate to high level. The opinions towards the graduates personal characteristics and practice abilities were at high level. **Recommendation for application:** The findings from this study is meant for administrators and staffs of the Royal Thai Army Nursing College and can be used as guideline for further development of the BSN curriculum.

Key Words: • Bachelor of Nursing Science Program • Curriculum evaluation • CIPP model

RTA Med J 2005;58:31-44.